

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 รายละเอียดการดำเนินการของโครงการที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินการของโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ประทานบัตรที่ 33336/16066 ของบริษัท สหศิลาเพิ่มพูล จำกัด พบว่า รายละเอียดการดำเนินการของโครงการเป็นไปตามที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.2 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ประทานบัตรที่ 33336/16066 ของบริษัท สหศิลาเพิ่มพูล จำกัด ตามหนังสือ ทส 1009.2/9834 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2556 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.2-1

ตารางที่ 4.2-1 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
1) มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ	- ไม่มี	- ไม่มี
2) มาตรการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	- ไม่มี	- ไม่มี
3) มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้	- ไม่มี	- ไม่มี
4) มาตรการที่ปฏิบัติแต่ไม่มีประสิทธิภาพ	- ไม่มี	- ไม่มี
5) มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ	- เมื่อการทำเหมืองสิ้นสุดลง ต้องรื้อถอนสิ่งก่อสร้างทั้งหมดและจัดเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ออกจากพื้นที่แปลงคำขอประทานบัตร พื้นที่ที่ลักษณะเป็นหลุมควรมีการปรับแต่งให้มีระดับกลมกลืนกับบริเวณข้างเคียง โดยนำเศษหินและมูลดินมากลบรวมทั้งปลูกหญ้าคลุมดินไว้ ส่วนหน้าเหมืองที่เป็นชั้นบันไดจะทำการปรับถมด้วยชั้นหน้าดินและปลูกพืชคลุมดินประเภทหญ้าและพืชขนาดเล็กเพื่อให้ปรับตัวเข้าสู่สภาพธรรมชาติได้เร็วขึ้น รวมทั้งปลูกพันธุ์ไม้ทดแทน และดำเนินการจัดทำรั้วรอบขอบเหมืองเพื่อป้องกันอันตรายจากการพลัดตกลงสู่ขุมเหมือง	- ยินดีปฏิบัติตามเงื่อนไขเมื่อสิ้นสุดการทำเหมือง

ตารางที่ 4.2-1 (ต่อ)

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
	- ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริเวณชุมชนเมืองปีสุดท้าย โดยตรวจวัดความเป็นกรด-ด่าง ค่าการนำไฟฟ้า ปริมาณของแข็งแขวนลอย และปริมาณของแข็งละลาย ในช่วงปีสุดท้ายของการทำเหมือง	- จะดำเนินการตามที่มาตรการกำหนด เมื่อถึงปีสุดท้ายของการทำเหมือง
	- ทำการวิเคราะห์คุณภาพตะกอนท้องน้ำ บริเวณชุมชนเมืองปีสุดท้าย โดยตรวจวัด Arsenic, Lead, Cadmium, Mercury ในช่วงปีสุดท้ายของการทำเหมือง	- จะดำเนินการตามที่มาตรการกำหนด เมื่อถึงปีสุดท้ายของการทำเหมือง

4.3 สรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1. คุณภาพอากาศ

จากผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศระหว่างวันที่ 16-19 มีนาคม 2569 จำนวน 3 สถานี ได้แก่ โรงเรียนบ้านซัซชะอม สำนักงานโครงการ และชุมชนเฉลิมพระเกียรติ หมู่ 1 พบว่า ผลการตรวจวัดบริเวณโรงเรียนบ้านซัซชะอม มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ยกเว้นบริเวณสำนักงานโครงการ และชุมชนเฉลิมพระเกียรติ หมู่ 1 ที่มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป พ.ศ. 2569 ที่กำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นรวมหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 100 ไมครอน ในเวลา 24 ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน 200 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (หรือ ไม่เกิน 0.200 มก./ลบ.ม.) และค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน ในเวลา 24 ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน 100 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (หรือ ไม่เกิน 0.100 มก./ลบ.ม.) ตามลำดับ เนื่องด้วยบริเวณที่เป็นสถานีตรวจวัดมีการสัญจรของยานพาหนะที่ใช้เส้นทางค่อนข้างมาก ประกอบกับช่วงที่มีการตรวจวัดมีความชื้นในระดับต่ำ แต่อย่างไรก็ตามสถานีตรวจวัดบริเวณโรงเรียนบ้านซัซชะอม คงมีค่าความเข้มข้นฝุ่นละอองต่ำกว่าสถานีบริเวณสำนักงานโครงการ และชุมชนเฉลิมพระเกียรติ หมู่ 1 ซึ่งเป็นตำแหน่งตรวจวัดที่อยู่ใกล้กับแหล่งกำเนิดผลกระทบ ทั้งนี้ทางโครงการได้เพิ่มความถี่ในการฉีดพรมน้ำบริเวณโรงโม่หินของโครงการ เปิดระบบสเปรย์น้ำถี่ขึ้นเพื่อลดปริมาณการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง พร้อมทั้งได้ปลูกต้นไม้โดยรอบพื้นที่โรงโม่หินเพื่อเป็นแนวป้องกันฝุ่น ละอองออกนอกพื้นที่โครงการ ในการดำเนินการในปัจจุบันและในช่วงต่อไปทางโครงการจะควบคุมฝุ่นละอองให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานกำหนด

ทั้งนี้หากเปรียบเทียบกับประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 (พ.ศ.2547) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป พบว่า ทุกสถานีมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดค่าฝุ่นละอองรวม และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอนไว้ไม่เกิน 0.33 มก./ลบ.ม. และ 0.12 มก./ลบ.ม. ตามลำดับ

2. ค่าความทึบแสง

จากผลการตรวจวัดค่าความทึบแสงโรงโม่หินของโครงการทั้ง 3 แห่ง ประกอบด้วย โรงที่ 1 โรงที่ 2 และโรงที่ 3 ที่ทำการตรวจวัดในวันที่ 8 มกราคม 2569 และวันที่ 8 เมษายน 2569 โดยทำการตรวจวัด 4 บริเวณ ได้แก่ ปากโม่หินใหญ่ สายพานลำเลียง ปลายสายพานลำเลียง และตะแกรงคัดขนาด พบว่า โรงที่ 2 และ โรงที่ 3 ผลการตรวจวัดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยฝุ่นละอองจากโรงโม่บด หรือย่อยหิน ที่กำหนดค่าความทึบแสงไว้ไม่เกิน 20 เปอร์เซนต์ ส่วนโรงที่ 1 ไม่ได้ทำการตรวจวัด เนื่องจากโครงการจะปิดใช้งาน

3. ระดับเสียง

จากผลการตรวจวัดระดับเสียง ระหว่างวันที่ 16-19 มีนาคม 2569 จำนวน 3 สถานี ได้แก่ โรงเรียนบ้านซับชะอม สำนักงานโครงการ และชุมชนเฉลิมพระเกียรติ หมู่ 1 พบว่า ผลการตรวจวัดทั้งหมดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไปที่กำหนดค่าระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง และระดับเสียงสูงสุดไว้ไม่เกิน 70 เดซิเบล(เอ) และ 115 เดซิเบล(เอ) ตามลำดับ

4. ความสั่นสะเทือน

ไม่มีการกระเปิดเหมืองในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน 2569 เนื่องจากบริเวณพื้นที่หน้าเหมืองมีน้ำท่วมขังจำนวนมากทำให้ไม่สามารถเจาะรูระเบิดได้ จึงไม่มีการใช้วัตถุระเบิดและไม่ได้ทำการตรวจวัดความสั่นสะเทือน

5. ทรัพยากรดิน

จากผลการตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารหนูในตัวอย่างดินที่เก็บจากบริเวณพื้นที่เปิดหน้าเหมือง จุดที่ 1 และบริเวณพื้นที่เปิดหน้าเหมือง จุดที่ 2 ในวันที่ 17 มีนาคม 2569 พบว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน ประเภที่ 2 ที่กำหนดค่ามาตรฐานสารหนู ไว้ไม่เกิน 25 มก./กก.

6. คุณภาพน้ำผิวดิน

จากการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดินในวันที่ 17 มีนาคม 2569 จำนวน 2 สถานี ได้แก่ บ่อดักตะกอน “บ1” และบ่อดักตะกอน “บ2” พบว่า ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดินมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

7. คุณภาพน้ำใต้ดิน

จากผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดินในวันที่ 17 มีนาคม 2569 จำนวน 2 สถานี ได้แก่ บ่อบาดาลสำนักงานโครงการ และบ่อบาดาลบ้านซับชะอม เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 พบว่า ดัชนีที่ตรวจวิเคราะห์ส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม ยกเว้นปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายได้และค่าความกระด้างทั้งหมดมีค่าค่อนข้างสูงแต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์อนุโลมสูงสุดของมาตรฐาน ทั้งนี้เป็นผลมาจากสภาพทางธรณีวิทยาแหล่งแร่หินปูนหากนำมาใช้ในการบริโภคจะต้องทำการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อน เช่น การกรอง เป็นต้น

8. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

บริษัท สหศิลาเพิ่มพูล จำกัด ได้จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพพนักงานปีละ 1 ครั้ง โดยการตรวจครั้งล่าสุดในวันที่ 18 กันยายน 2568 มีผู้ที่เข้ารับการตรวจจำนวน 68 คน ซึ่งผู้ที่เข้ารับการตรวจสุขภาพเป็นพนักงานที่อยู่บริเวณหน้าเหมือง โรงโม่หิน และภายในสำนักงานของบริษัทฯ ผลการตรวจร่างกายทั่วไปโดยแพทย์ มีผู้เข้ารับการตรวจ 68 ราย พบว่า ปกติ 29 ราย มีผลตรวจผิดปกติ 39 ราย ผลการตรวจเอกซเรย์ทรวงอกและปอด มีผู้เข้ารับการตรวจ 68 ราย พบว่า ปกติ 63 ราย ผิดปกติ 5 ราย ผลการตรวจสมรรถภาพทางปอด มีผู้เข้ารับการตรวจ 64 ราย พบว่า ปกติ 56 ราย ผิดปกติ 8 ราย ผลการตรวจสมรรถภาพการได้ยิน มีผู้เข้ารับการตรวจ 67 ราย พบว่า ปกติ 12 ราย ผิดปกติ 8 ราย ทั้งนี้ในรายที่มีผลการตรวจผิดปกติ แพทย์แนะนำให้เข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลและหากมีแนวโน้มที่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษาก็จะแนะนำให้ทำการรักษาต่อไป

9. เศรษฐกิจ-สังคม

การติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านเศรษฐกิจ-สังคมของบริษัท สหศิลาเพิ่มพูล จำกัด โดยสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการ ปัญหาที่เกิดจากโครงการ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการทำเหมือง และการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรการด้านสังคม และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ จากการสำรวจความคิดเห็นดำเนินการระหว่างวันที่ วันที่ 6-7 พฤศจิกายน 2568 โดยทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในหมู่ที่ 1 ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ และหมู่ที่ 9 ชุมชนบ้านซัษะยอม ผลการสำรวจความคิดเห็น พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการดำเนินงานของโครงการมีผลดีต่อชุมชน โดยช่วยให้เศรษฐกิจดีขึ้น ช่วยสร้างงานให้กับประชาชนในชุมชน เป็นต้น ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการทำเหมืองและปัญหาที่เกิดจากโครงการที่ผ่านมา พบว่า ตัวอย่างยังมีความวิตกกังวลในการทำกิจกรรมของโครงการฯ อยู่ในระดับน้อยมาก และสำหรับการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรการด้านสังคมและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ พบว่า ตัวอย่างทั้งหมดทราบว่าทางโครงการมีการดำเนินการตามมาตรการฯ ดังกล่าว

4.4 ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขและมาตรการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม พบว่า ส่วนใหญ่โครงการสามารถปฏิบัติตามมาตรการได้อย่างครบถ้วน มีเพียงบางประเด็นเท่านั้นที่ตกหล่นในรายละเอียดคือการตรวจสุขภาพพนักงานในปี 2568 ยังไม่มีการตรวจสมรรถภาพการได้ยิน ดังนั้นที่ปรึกษาจึงเสนอแนะให้ทำการตรวจเพิ่มเติมในการตรวจสุขภาพครั้งต่อไป ส่วนมาตรการฯ ที่มีการดำเนินงานอยู่แล้ว ที่ปรึกษาเสนอแนะให้ดำเนินงานอย่างเคร่งครัดต่อไป